

9. prosince 2024 15:28 Školství

„Vozí sem nejen děti, ale i bordel.“ Škola na severu Čech má třídy v hospodě, místní ale chtějí o nové budově referendum

MICHAL TOMEŠ

V Oknech původně byla jen malotřídka. To se změnilo s novým vedením školy. Foto: Gabriel Kuchta, Deník N

Názorový rozkol obyvatel obce Okna na Českolipsku doputoval ke krajskému soudu. Na ten se obrátili občané, kteří se ve vesnici pokusili prosadit referendum. To ale místní zastupitelstvo na listopadovém jednání odmítlo vyhlásit. Pokud se nakonec uskuteční, bude mít zásadní dopad na místní život. Iničiátoři referenda mimo jiné požadují, aby se zastavila příprava stavby nové školní budovy nebo nedalekého obchvatu, který se chystá dvacet let.

Podzim na Českolipsku v Libereckém kraji není příliš přívětivý. Hluboký les nechvalně známý vážnými dopravními nehodami je kvůli mlze neprůhledný, teploty se pohybují jen těsně nad nulou. Přesto je před obecním úřadem v obci Okna živo, do společenské místnosti přicházejí desítky lidí. Chtějí se konečně dozvědět více informací o referendu, které se v obci zatím neúspěšně snaží vyhlásit několik občanů.

Kromě členů zastupitelstva se ve společenské místnosti tísňí asi třicet lidí. Na některé nezbyly židle, posedávají tak na botnících, místnost jindy pro hodiny tělocviku využívá místní škola.

Právě ta je jedním ze tří témat referenda, pro něž část obyvatel získala dostatek podpisů. Zastupitelstvo začalo na začátku letošního roku připravovat stavbu nové školní budovy, která by poskytla zázemí žákům i dalším obecním spolkům.

V referendu by měli místní rozhodovat i o budoucnosti kanalizace a zastavení výstavby obchvatu.

Proti hlasování se na jednání zastupitelstva postavili dva členové, současná starostka byla pro, zbývající se hlasování zdrželi. Část zastupitelů argumentuje tím, že by referendum mohlo obec finančně poškodit. S takovým zdůvodněním nesouhlasí iničiátoři hlasování, kteří se proto obrátili na soud. Přípravný výbor se opírá o podpisy

třiceti procent obyvatel, což je podmínka pro vyhlášení referenda v nejmenších obcích.

Škola není pro naše, ale pro cizí

V obci s 340 obyvateli funguje obecní základní škola, kterou navštěvují asi dvě stovky dětí, další padesátka chodí do přidružené mateřské školy. Děti tak nepocházejí jen z Oken a spádových obcí, ale i ze širšího okolí, včetně sousedního Středočeského kraje.

Původně byl v Oknech jen první stupeň základní školy, to se ale změnilo před několika lety s novým vedením. „Říkají o nás, že jsme alternativní škola. Ale třeba už jen proto, že naše děti chodí o přestávkách ven,“ líčí ředitelka školy Iveta Myšková. Ta ještě s podporou bývalého zastupitelstva výuku rozšířila i o druhý stupeň, ze strany žáků a jejich rodičů byla po otevření dalších ročníků velká poptávka.

Škola ale pro svůj rozvoj neměla dost místa, historická budova nestačila. Provizorním útočištěm pro některé třídy se tak stala bývalá hospoda patřící místnímu podnikateli. Právě to je motivací pro stavbu nové školní budovy, která by vznikla přímo na pozemku stávající školy. Schválený projekt by měl přiblížit podobu nové školy i celkové náklady, jež by jistě překročily dvacet milionů korun. Ty malá obec na svých účtech nemá, také proto se o projektu mluví spíše v hypotetické rovině.

Představa investovaných desítek milionů se ale řadě místních nelíbí. Právě proto byla budoucnost školy jednou ze tří otázek, které chtěl místní petiční výbor prosadit do obecního referenda.

„Proč bychom měli stavět něco kvůli 150 cizím žákům? Proč si ji nestaví u sebe?“ ptá se na setkání s občany seniorka a matka starostky Květoslavy Doubkové. Žáci z Oken a přilehlých obcí tvoří jen asi pětinu žáků. Názor důchodkyně není nijak ojedinělý, kritika školy se ozývá především z předních řad, kde se usadili starší občané Oken.

„Oni sem vozí nejen děti, ale i bordel,“ přidává se ke kritikům další z obyvatel, který upozorňuje na plné kontejnery v centru obce. Dalším občanům vadí, že žáci druhého stupně místní školy na ulici nezdraví nebo okupují prolézačky na dětském hřišti. V posledních letech se podle nich také zhoršila dopravní situace v obci, mnoho rodičů vozí děti do školy autem.

„Od doby, kdy se tu otevřel druhý stupeň, je provoz strašný,“ popisuje starostka Oken Doubková. Obec aktuálně nástroje na postih špatně parkujících aut nemá. Obecní policie tu není, ta státní k přestupkům často ani nepřijede.

Provizorní budova školy se nachází v místě bývalé restaurace. Tu vlastní majitel přilehlé samoobsluhy.
Foto: Gabriel Kuchta, Deník N

S těmito výhradami ředitelka Myšková částečně souhlasí. Zároveň upozorňuje, že právě díky škole do obce začal zajíždět úplně nový autobusový spoj. Ze Středočeského kraje ale do obce hromadná doprava nejezdí, z tohoto směru rodiče musí vozit děti do

školy auty. „Historicky tu byla jen malotřídka. Už když se měla proměnit na školu s pěti ročníky, měli s tím lidé problém. Stejně tak byl před lety problém s lesní školkou, která zde nyní funguje bez problémů,“ popisuje ředitelka školy.

„Škola je obec, to bych rád zdůraznil. V Oknech sídlí sedm firem a žádná z nich nemá pro místní život takový přínos jako škola,“ postavil se za stavbu na veřejném zasedání jeden z rodičů. To platí i z finančního hlediska. Obec aktuálně dostává od státu za provoz školy více peněz, než kolik za něj platí.

Jeden z iniciátorů referenda Jaroslav Jareš ví, že obec rozhoduje pouze o projektu výstavby školy, a ne o samotné stavbě. Vadí mu ale i vznik dokumentace. „My na projekt dáme 200 tisíc korun, proč nám nepřispěly i ty ostatní obce, jejichž děti chtějí školu taky využívat?“ ptá se Jareš. „Ať si ale každý dá svůj hlas,“ argumentuje pro uspořádání referenda Jareš. Vedle zmíněného většího počtu aut mu vadí i samotné zaměření školy. Kvalita je podle něj nízká. Přímo zkušenost s ní ale nemá, opírá se o zkušenosti známých.

Na setkání s občany naopak vystupovali rodiče, jež jsou s výukou spokojeni, přestože probíhá jinak než v jiných školách. Na její kvalitu se nedávno zaměřila i inspekce, oficiální závěry ale zatím nejsou známé. „Děti se nerodí, školy budou prázdný. My je sem lákáme jen za pomoci nějakého marketingu. No, pokud je škola tak úspěšná, byl bych pro, aby byla soukromá,“ myslí si Jareš.

Kdyby k výstavbě nové školy nakonec nedošlo, zůstaly by některé třídy i nadále v pronajaté budově. Tu učitelé zrekonstruovali společně s rodiči. Pomohla jim k tomu také sbírka, v níž škola vybrala asi milion korun. Již v minulosti ředitelka jednala o tom, že by odkoupila budovu ve vedlejší vesnici. To ale tehdejší zastupitelstvo odmítlo s tím, že školu chce mít na svém území.

A kdo se v tom bude hrabat?

Zatímco diskuze o škole vyvolaly spíše ideologicky zaměřené debaty o dlouhodobém směřování Oken, další témata referenda mohou přímo ovlivnit brzkou budoucnost života místních obyvatel. Autoři petice totiž nesouhlasí s tím, aby obec předala místní kanalizaci a čističku Severočeské vodárenské společnosti. Podle nich by si je radnice měla ponechat a provozovat sama.

V takovém případě by ale úřad podle stávající smlouvy musel vodárenskou firmu vyplatit, což by vyšlo na nejméně tři miliony korun. Problémy by pak mohly být i s vlastním provozem. „A kdo se v tom bude hrabat?“ ptá se v průběhu jednání jeden z občanů Oken. Poukazuje na to, že obec nemá na provoz kanalizace a čističky licenci ani zaměstnance.

„Všichni se bojí, aby to u nás neprovozovala Veolia, bojí se vysokých cen vodného a stočného,“ vysvětluje si starostka, proč chtějí místní v referendu rozhodovat i o této otázce. Společnost Veolia má ve Středočeské vodárenské společnosti menšinový podíl, dalšími akcionáři jsou samotné obce. „Myslím, že nebudu mít problém vysvětlit občanům, že po odkupu kanalizace účty levnější nebudou,“ věří starostka Doubková. „Musíme to vyčíslit, a až lidi uvidí, kolik peněz by odkup stál, pochopí to,“ dodává.

Ani iniciátor referenda Jareš nevyklučuje, že vlastní provoz kanalizace by mohl být pro obec ve výsledku dražší. „Ale oni musí dát ta data, abychom viděli, jaká by byla cena,“ říká muž, který chtěl vyhlásit referendum ještě předtím, než zastupitelstvo jakékoliv podklady shromáždilo. „Já doufám, že ty propočty zveřejní před referendem.“ Jareš nevidí problém ve scénáři, kdy by občané o budoucnosti kanalizace rozhodovali bez kompletních dat.

Starostka vidí problém i u sebe. Obecní úřad podle ní selhal v tom, že nebyl schopný klíčové otázky spoluobčanům vysvětlovat, a jejich reakcí je právě návrh na uspořádání referenda.

S tím ale nesouhlasí někteří obyvatelé ani další členové zastupitelstva. Již při budování kanalizace podle nich bylo jasné, že se později postoupí Severočeské vodárenské společnosti. Žádný z občanů s takovým postupem podle nich tehdy neměl problém.

Budova školy se samoobsluhou v obci Okna. Foto: Gabriel Kuchta, Deník N

„Problém je v komunikaci,“ opakuje ale starostka, která chce referendu věnovat také další vydání místního radničního zpravodaje. V něm chce apelovat i na to, aby občané neblokovali výstavbu obchvatu nedalekých Doks a obce Obora. Ten by se stal součástí frekventované silnice spojující Mladou Boleslav a Českou Lípu, která se tak přiblíží Oknům.

„Beru to jako solidaritu s lidmi z Obory, kterým vede silnice prostředkem vesnice,“ říká starostka. Kdyby se ale občané v referendu nakonec rozhodli, že obchvat nechtějí,

obec by jeho výstavbu mohla částečně zablokovat.

Starostka ale předpokládá, že k tomu nakonec vůbec nedojde. Nemyslí si totiž, že by k hlasování v případném referendu obyvatelé Oken dorazili v dostatečném počtu. V takovém případě by spadlo pod stůl. „Život v obci to ale ovlivní stejně, ať už to celé dopadne jakkoliv. Tak jak ho to ovlivňuje celou dobu,“ dodává starostka. V čele obce je dva roky a sama přiznává, že je s ostatními zastupiteli v názorovém střetu.

Budoucí přeskupení sil v místní samosprávě připouští i Jareš. Ten už byl v minulosti zastupitelem, měl ale pocit, že byl „válcován“ většinou. „Kdyby to ale dávalo smysl a vytvořili bychom tady nějakou sílu, proč ne,“ říká muž. A pokud kandidovat nebude, skrze referenda bude moci do života v obci promlouvat dál.

Stručně

- Vedení obce Okna na Českolipsku se dostalo do sporu s místními obyvateli.
- Ti chtěli v referendu rozhodovat o třech místních otázkách, obec ale hlasování odmítla vyhlásit.
- Iničiátoři referenda mimo jiné kritizují rozšíření tamní školy. Ta je aktuálně v provizorním nájmu v bývalé hospodě.

Pokud máte připomínku nebo jste našli chybu, napište na editori@denikn.cz.